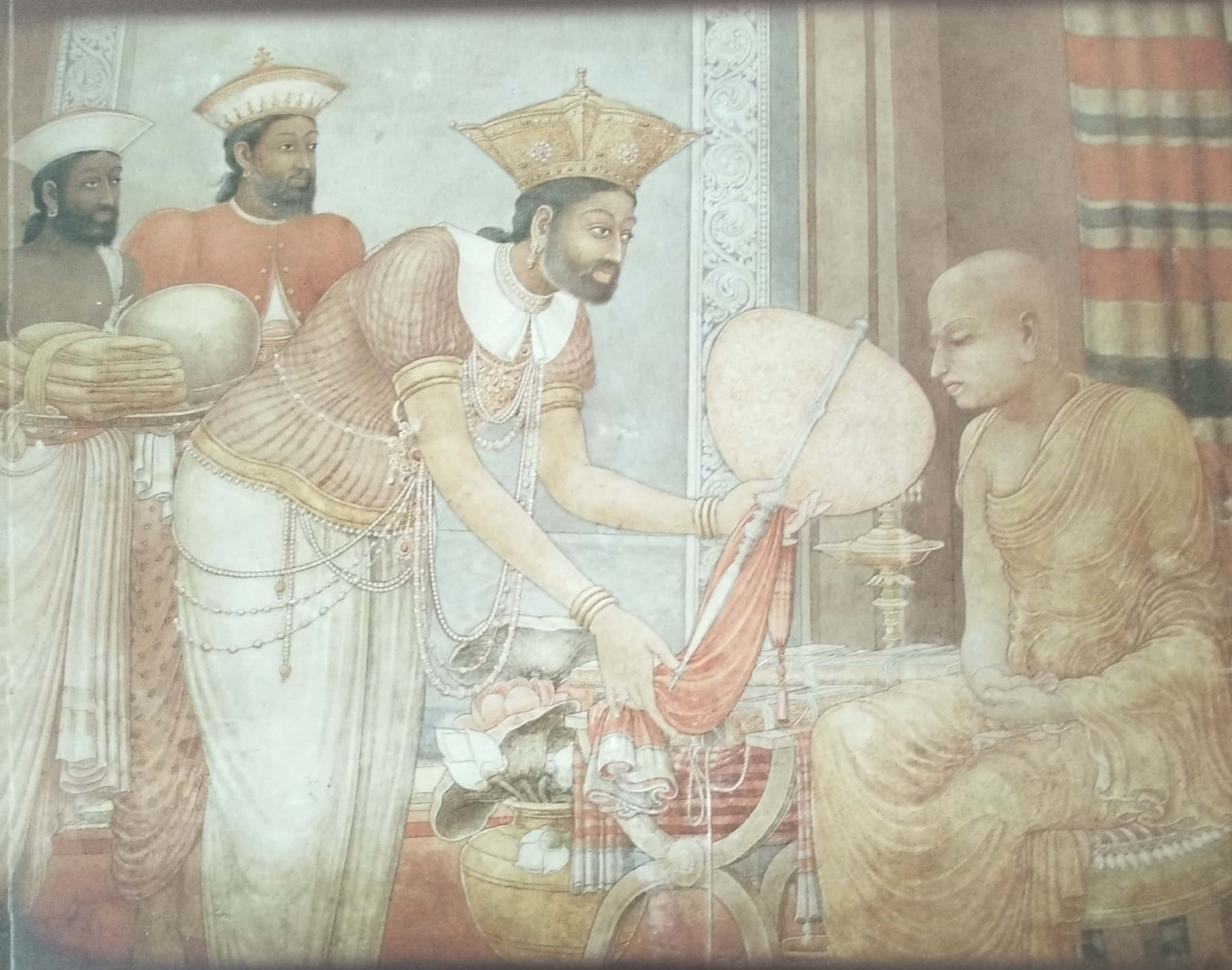

බෞද්ධ විභාවාව

සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය

මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල

බෞද්ධ විභාරාරාම සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය

පළමු වෙළුම

මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
2017

බෞද්ධ විහාරාරාම සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය
මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල

ප්‍රධාන සංස්කාරක
ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය ප්‍රියාන්ත ගුණවර්ධන

සංස්කාරක මණ්ඩලය
වාස්තු විද්‍යාඥ එස්.පී.ඒ. චන්ද්‍රරත්න
සුජීවා දරණියගල
සුමිත් ලියනගේ
සහිතා තිලකරත්න

කළමනාකරණ සංස්කාරකවරු
නීතිඥ කරුණාරත්න හේරත්
ජයලත් මුත්තේට්ටුවේගෙදර
ධනපාල දිසානායක
සුජීව සරත්චන්ද්‍ර

ව්‍යාපෘති කළමනාකරුවන්

මෙන්තානන්ද හෙට්ටිපතිරණ
චන්දන වීරසේන
ලක්ෂ්මන් මෛත්‍රීපාල
ගාමිණී ලෙනෝරා
චිත්‍රා දඹදෙනිආරච්චි
ආචාර්ය බුද්ධිනී විජේසූරිය
ආර්යරත්න මාතලේහේවා
ප්‍රියන්ත කුමාර මාරසිංහ
කේ. වසන්ති
තුසිත හේරත්
තිලිණ පල්ලේතැන්න
සම්පත් ප්‍රසන්න

ශ්‍රී ලංකා ගුණරත්න
මුණිසේන හේරත්
අජිත් ජයසුන්දර
සුමිත් රණසිංහ
චන්ත අඹගස්පිටිය
ඒ.ඒ. දයාවතී
උපුල් නිශාන්ත
සෙනරත් කුමාර
චන්තන තිලක්
නිශාන්ත ජයවීර
පුෂ්ප කුමාර

කවරය සහ පිටු නිර්මාණය - මංජුල සඳුරුවන් ජීරසිංහ

ISBN NO - ISBN 978-955-613-344-8
ප්‍රකාශන අංකය - 623
© 2017 අගෝස්තු

ප්‍රකාශනය - මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල

මුද්‍රණය - මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල, නො: 11, අතපත්තු කාර්යාලය, නිදහස් මාවත, කොළඹ 07.

පටුන

සංස්කාරක සටහන	V
මහාවිහාර වංශික ස්‍රාවණාපාලි මහා නිකායේ මහානායක නාහිමිගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	VI
මල්වතු මහාවිහාර පාර්ශවයේ මහානායක නාහිමිගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	VII
ශ්‍රී ලංකා අමරපුර නිකායේ මහානායක නාහිමිගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	VIII
රාමඤ්ඤ නිකායේ මහා නායක නාහිමිගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	IX
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගරු ජනාධිපතිතුමාගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	X
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගරු අග්‍රාමාත්‍යතුමාගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	XI
ගරු අධ්‍යාපන අමාත්‍යතුමාගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	XII
මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදලේ ව්‍යාපෘති දැක්වෙන සිතියම	XIV

පඩුවස්තුවර ව්‍යාපෘතිය 1-14

1. අග්‍රබෝධි පිරිවෙන
2. ශ්‍රී කේශ්ත්‍රාරාම පුරාණ විහාරය
3. ශ්‍රී නාගිනාරාම පුරාණ විහාරය
4. ශ්‍රී සුධර්මාරාම පුරාණ විහාරය
5. ශ්‍රී බෝධිදාමාරාම පුරාණ විහාරය
6. බෝධිවංශාරාම විහාරස්ථානය
7. සිරි විජයසුන්දර පිරිවෙන
8. ශ්‍රී විමලෝදය පිරිවෙන
9. සෙල්ගිරිවිහාරය

දඹදෙනිය ව්‍යාපෘතිය 15-26

10. දැනව ශ්‍රී මහ මුණි පුරාණ විහාරය
11. ගිරිගුහාරාම පුරාණ විහාරය
12. ශ්‍රී බෝධිරාජාරාමය
13. සිරි සුනන්දාරාමය
14. ශ්‍රී දෛල බිම්බාරාම පුරාණ විහාරය
15. ශ්‍රී නාගබෝධි රජමහා විහාරය
16. ශ්‍රී විද්‍යාරාජ පිරිවෙන් විහාරය
17. ශ්‍රී විජයානන්ද පුරාණ විහාරස්ථානය

යාපහුව ව්‍යාපෘතිය 27-42

18. මාගුල් රජමහා විහාරය
19. ශ්‍රී සුදර්ශනාරාම පුරාණ විහාරය
20. ශ්‍රී බෝධිරක්කාරාමය
21. විහාරගල රජමහා විහාරය
22. බුදුරුවකන්ද රජමහා විහාරය
23. මංගලගල ආරණ්‍ය සේනාසනය
24. රත්ගල්ලේ ගම සිගිරි රජමහා විහාරය
25. කලාබු රජමහා විහාරය
26. ශ්‍රී දෛලකලාරාමය

කුරුණෑගල ව්‍යාපෘතිය 43-56

27. ගල්ගොඩ පුරාණ විහාරය
28. ඉහළ වල්පොල පුරාණ විහාරය
29. මේඝගිරි විහාරය
30. ශ්‍රී මුදලින්දාරාමය
31. රඹේන පුරාණ විහාරය
32. රත්විට රජ මහා විහාරය
33. සුමනාරාම පුරාණ පිරිවෙන් විහාරය
34. උග්ගල්පාය පුරාණ ආරණ්‍ය සේනාසනය

කොළඹ ව්‍යාපෘතිය 57-70

35. ශ්‍රී සුධර්මාරාමය
36. ශ්‍රී වාලුකාරාම මහා විහාරය
37. ගංගාරාමය
38. ශ්‍රී සද්ධර්මාරාමය
39. ශ්‍රී ධර්මාරාම විහාරය
40. පූර්වාරාමය
41. ශ්‍රී ගුණරත්නාරාමය
42. ශ්‍රී සුරමනාරාම පුරාණ විහාරය
43. ශ්‍රී සුවිසුද්ධාරාම විහාරය
44. ශ්‍රී නාගරක්කාරාම පුරාණ විහාරය
45. ශ්‍රී සුධර්මාකර පුරාණ විහාරය
46. ශ්‍රී ඉන්ද්‍රසාරාරාමය

පොළොන්නරුව ව්‍යාපෘතිය 71-84

47. ශ්‍රී සුමංගලාරාමය
48. ස්වර්ණපාලිගම රජමහ විහාරය
49. ඩී.එස්. සේනානායක මහා විහාරය
50. ශ්‍රී බෝධිරක්කාරාමය
51. ශ්‍රී බෝධිරක්කාරාමය
52. ශ්‍රී ආනන්දාරාමය

- 53. ශ්‍රී බෝධිරාජාරාමය
- 54. ශ්‍රී දේවගිරි විහාරය
- 55. උම්පොළ විහාරය
- 56. ශ්‍රී අග්‍රබෝධි විහාරස්ථානය
- 57. බුළුතොත්ත සිසිල්පත්වල රජ මහ විහාරය
- 58. ශ්‍රී ගංගාරාම විහාරය
- 59. සාලියාල පුරාණ විහාරය
- 60. අඹන්වල පුරාණ විහාරය
- 61. බෝධිරක්ඛාරාමය

බදුල්ල ව්‍යාපෘතිය

105-116

- 62. මහා තපෝධනාරාමය
- 63. ශ්‍රී අභිනවාරාමය
- 64. අම්පිටිය පුරාණ රජමහා විහාරය
- 65. උණන්ගමුව කිරිවෙහෙර රජ මහා විහාරය
- 66. ශ්‍රී සද්ධර්මානන්ද මහා පිරිවෙණ
- 67. දනුවංගිය ශ්‍රී සුදර්ශනාරාමය

කෑගල්ල ව්‍යාපෘතිය

117-132

- 68. සැලව රජමහා විහාරය
- 69. ලෙනගල රජමහා විහාරය
- 70. අස්මඩල ශ්‍රී සුගත බිම්බාරාමය
- 71. ශ්‍රී මයුරපාද රජමහා විහාරය
- 72. කප්පාගොඩ ඔත්මවර්ධනපාය රජමහා විහාරය
- 73. ශ්‍රී ජයවර්ධන පිරිවෙණ
- 74. හිඟුල රජමහා විහාරය
- 75. වට්ටාරම ශ්‍රී මලියදේව අරනන්ත රජමහා විහාරය
- 76. රාජගිරි මල්පා රජමහා විහාරය
- 77. ශ්‍රී නාගවනාරාම රජමහා විහාරය
- 78. සෙනෙවිරත්නාරාම රජමහා විහාරය

යාපනය ව්‍යාපෘතිය

133-136

- 79. සිරිසුමනාරාමය
- 80. කිරිගරුඬ විහාරය
- 81. පුරාණ ගල්ලෙන් විහාරය
- 82. ශ්‍රී දළඳා විහාරය

- 83. ශ්‍රී ජයසුමනාරාමය
- 84. ශ්‍රී සද්ධර්මාරාමය
- 85. බෝධිනිඛේතනාරාමය
- 86. ශ්‍රී පූර්වාරාමය
- 87. ශ්‍රී ගුණරතන මුදලින්දාරාමය

දඹුල්ල ව්‍යාපෘතිය

143-158

- 88. අම්බොක්ක රජමහා විහාරය
- 89. කළුන්දුව පුරාණ විහාරය
- 90. ශ්‍රී විජයසුන්දර මතින්දාරාමය
- 91. ශ්‍රී සිංහරාජාරාම
- 92. ශ්‍රී විවේකාරාමය

මාතර ව්‍යාපෘතිය

159-166

- 93. චේතිය කන්දරාම මහා විහාරය
- 94. ශ්‍රී සුමනගිරි මහා විහාරය
- 95. පූජා ලෙන් විහාරය පිටබද්දර.
- 96. ශ්‍රී වර්ධනාරාමය විහාරස්ථානය
- 97. ගල්කැටියගොඩ ශ්‍රී බෝධිරක්ඛාරාමය
- 98. මාකාවිට පුරාණ විහාරය
- 99. ශ්‍රී සුධර්මාරාමය

පේතවන ව්‍යාපෘතිය

167-176

- 100. ශ්‍රී අභිනවාරාම විහාරස්ථානය
- 101. පේමඩුව රජමහා විහාරය
- 102. ශ්‍රී සාරානන්ද බොද්ධ මධ්‍යස්ථානය
- 103. තන්තිරිමලේ රජමහා විහාරය

ගම්පහ ව්‍යාපෘතිය

177-188

- 104. පොත්ගුල්ලෙන රජ මහා විහාරය
- 105. ගණේගොඩ සිරිමල්වතු රාජමහා විහාරය
- 106. ශ්‍රී සුනන්දාරාම පිරිවෙන් රජමහා විහාරය
- 107. ශ්‍රී බෝධිරක්ඛාරාමය පුරාණ විහාරය

- 108. උච්චවලක (වාලුකානිත්ථ) රජමහා විහාරය
- 109. ශ්‍රී සම්බුද්ධාලෝක විහාරය
- 110. විජයසුන්දරාරාමය
- 111. නිග්‍රෝධාරාම විහාරය

තිස්සමහාරාමය ව්‍යාපෘතිය

- 112. සිරි පුෂ්පාරාමය
- 113. ශ්‍රී මහා විහාරය
- 114. පන්ථාරාම විහාරය
- 115. ජයසුමනාරාමය
- 116. වේනිය පබ්බත රජමහා විහාරය

සිගිරිය ව්‍යාපෘතිය

- 117. සිරිනදි විවේකාශ්‍රමය
- 118. ශ්‍රී බෝධි විහාරය
- 119. බෝධිරැක්කාරාමය
- 120. දෙඩම්දෙණිය සුගතානන්ද විහාරය
- 121. යටවත්ත පමුණුව විහාරස්ථානය

රත්නපුර ව්‍යාපෘතිය

- 122. හල්පාවල ශ්‍රී සුමනගිරි විහාරය
- 123. ශ්‍රී අභයතිලකාරාම මහා විහාරය
- 124. ශ්‍රී බෝධිරාජාරාම විහාරස්ථානය
- 125. ශ්‍රී වික්‍රමසිංහ අභයතිලකරත්නාරාමය
- 126. ශ්‍රී නාගාරාම පුරාණ විහාරය
- 127. ශ්‍රී සුදර්ශන ධර්මශාලාව
- 128. වෙහෙරගොඩ පුරාණ විහාරය
- 129. ශ්‍රී රත්නසිංහාරාමය

- 130. මඩවලමුල්ල ශ්‍රී සද්ධාතිස්සාරාමය
- 131. පරගොඩ රජමහා විහාරය
- 132. ඇත්තිලිගොඩ ශ්‍රී පරමේන්ද්‍රාරාමය
- 133. ශ්‍රී සුනන්දාරාමය
- 134. ඓතිහාසික තොටගමුව රත්පත් විහාරය
- 135. සුදර්මාලය විහාරය, කොටුව
- 136. ඓතිහාසික යක්කලමුල්ල පූර්වාරාම විහාරය

ත්‍රිකුණාමලය ව්‍යාපෘතිය

- 137. ගල්මැටියාව පුරාණ රජ මහා විහාරස්ථානය
- 138. ශ්‍රී ශෛලාරාම විහාරස්ථානය
- 139. රජඇල රජ මහා විහාරය
- 140. මංගලවැව විහාරස්ථානය
- 141. ශ්‍රී අග්‍රබෝධි විහාරය
- 142. ආසිරි කන්ද පුරාණ රජමහා විහාරය

අභයගිරි ව්‍යාපෘතිය

- 143. ශ්‍රී තන්ත්‍රී බෝධිරාජාරාමය
- 144. ලංකාරාම විහාරස්ථානය
- 145. ශ්‍රීමත් අනුගාරක ධර්මපාල බොද්ධි මධ්‍යස්ථානය
- 146. ශ්‍රී මහින්දාරාම විහාරස්ථානයේ
- 147. තිලකරත්නාරාමය

මහාවිහාර ව්‍යාපෘතිය

- 148. රූණාකන්ද රජමහා විහාරය
- 149. ශ්‍රී සුමංගලාරාමය
- 150. ශ්‍රී රාජගිරි රජමහා විහාරය

මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල
 යටතේ ක්‍රියාත්මක වන
 ව්‍යාපෘති

